

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 38851/10

Kemal DEMİR ve Mehmet DEMİR/TÜRKİYE

12 Ekim 2021 tarihinde,

Başkan

Aleš Pejchal,

Hâkimler

Branko Lubarda,

Pauliine Koskelo,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla,

Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci

Bölüm), Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde

bulunan, Türk vatandaşları olan, 1959 ve 1936 doğumlu olan,

Tunceli'de ikâmet eden ve Elazığ Barosuna bağlı Avukat B.S. Düztaş

tarafından temsil edilen Kemal Demir ve Mehmet Demir

(“başvuranlar”) 18 Mayıs 2010 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2021. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvuruyu ("No. 38851/10), iki parsel hakkında Sözleşme'nin 6. maddesine ve Sözleşme'ye Ek 1. No'lu Protokolün 1. maddesine ilişkin şikâyetlerin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde Türkiye yetkilisi olan Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilen Türk Hükümetine ("Hükümet") bildirilmesine ve başvurunun geri kalanının kabul edilemez olduğuna ilişkin kararı, tarafların görüşleri ve gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

DAVANIN KONUSU

1. Başvuru, başvuruların iki taşınmaz üzerindeki mülkiyet taleplerinin reddedilmesiyle ve başvuruların sahip oldukları ancak bölgedeki başka hiçbir taşınmaza tekabül etmeyen tapu belgelerinin dikkate alınmasının reddedilmesiyle ilgilidir.

2. 2004 yılında başlayan kadastro çalışmaları sonucunda, Kadastro birimi, Tunceli'de Gömemiş Köyünün Mahmut Damı bölgesinde bulunan toplamda 8.000 m²'yi aşan bir alanı kaplayan iki taşınmazı, kazandırıcı zamanaşımı uyarınca, başvuranlar adına tespit etmiştir. Nitekim başvuranlar 20 yıla aşkın bir süredir çekişmesiz ve fasılasız bir şekilde bu taşınmazların zilyetliğini ellerinde bulunduruyorlardı.

3. Orman idaresi, kadastro mahkemesinden bu iki taşınmaza ilişkin kadastro tespitlerinin iptalini talep etmiştir.

4. Dava sırasında, başvuranlar kadastro tescilinden önce bu mülklere ilişkin bir tapu belgesine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu tapu belgesi, Tunceli Gömemiş Köyü'nün Dam kenarı denilen bir bölgede bulunan 2400 m²'lik bir alanla ilgiliydi.

5. Kadastro mahkemesi, idarenin talebini haklı bulmuş ve taşınmazları Hazinenin mülkü olarak kaydetmiştir. Kadastro mahkemesi, söz konusu

taşınmazların orman alanı içinde olduğunu ve kanun gereğince, zamanaşımı veya başka herhangi bir yolla özel mülkiyete konu olamayacağını belirtmiştir.

MAHKEMENİN DEĞERLENDİRMESİ

6. Başvuranlar, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi anlamında, mülkiyetlerine saygı haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar ayrıca, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürerek, ulusal mahkemelerinin tapu belgeleri hakkında karar vermemesinden şikâyet etmektedirler.

7. Hükümet, özellikle aşağıda yer alan birçok kabul edilemezlik itirazını ileri sürmektedir.

8. Hükümet, başvuranlardan birinin hayatını kaybettiğini ve hiçbir mirasçının Mahkeme'ye başvurmadığını belirtmektedir.

9. Hükümet, başvuranların tapu belgesinin talep edilen taşınmazlara tekabül etmediğini ve bu tapu belgesinin bölgede yapılan kadastro çalışması sırasında başka bir parselin tamamına veya bir kısmına tekabül ettiğinin tespit edilmediğini belirtmektedir. Bu tapu belgesinin tamamen değer kaybetmesi ve bundan böyle hiçbir mülke tekabül etmemesi nedeniyle başvuranların, Devletin tapu kayıtlarının tutulmasında yapılan hatalardan kaynaklanan bütün zararlardan sorumlu olduğuna dair ilkeyi koyan Medeni Kanunu'nun 1007. maddesine dayanarak, Devlet hakkında tazminat davası açmaları gerekmektedir. Hükümet, Yargıtay içtihadı gereğince, "Tapu kayıtlarının tutulması" kavramının, söz konusu kayıtların oluşturulmasına imkân vermesi nedeniyle, kadastro çalışmalarını da kapsadığını belirtmektedir (Hukuk Genel Kurulu, E.2009/4-38318, K.2009/517, 18 Kasım 2009).

10. Başvuranlar, tapu belgelerinin talep edilen mülklere tekabül ettiğini iddia etmektedirler.

11. Mahkeme, Sözleşme'ye Ek 1. No.'lu Protokolün 1. maddesine ilişkin şikâyetle ilgili olarak, tapu siciline kaydedilen bir tapu belgesinin iç hukukta taşınmaz malın üzerinde mülkiyet hakkının varlığının delilini teşkil ettiğini hatırlatmaktadır. Somut olayda, başvuruların tapu belgesinin bundan böyle değeri yoktur zira kadastro çalışmaları ve bu çalışmalara bağlı davalar sonucunda, bu tapu belgesi, Gömemiş'te bulunan herhangi bir taşınmaza tekabül etmemektedir.

12. Medeni Kanunu'nun 1007. maddesine dayanılarak tazminat ödenmesiyle mülkiyet hakkının ihlaline ilişkin bu durum telafi edilebilirdi.

13. Kadastro Mahkemesinin, tapu belgesindeki taşınmazın, ihtilaf konusu parselin içinde bulunup bulunmadığını belirlememesi hususunun, bu tür bir başvurunun etkinliği üzerinde hiçbir etkisi yoktur zira Yargıtay içtihadı dikkate alınarak, her iki durumda da başvuru tazminat ile sonuçlanabilirdi. İlk durumda, ormanlık alana bağlı olan bir mülke ilişkin bir tapu belgesinin verilmesi, sonrasında bu yerin özel mülkiyete konusu olamayacağı gerekçesiyle tapu belgesinin iptal edilmesi nedeniyle bir tazminat ödenebilirdi. İkinci durumda, hiçbir taşınmaza tekabül etmeyen bir tapu belgesinin verilmesi nedeniyle, başvurulara bir tazminat ödenebilirdi.

14. Başvuranlar, bu türden başvuru yollarını tüketmeyi ihmal etmiş ve bu başvuru yollarının etkinliğinden şüphe etmeye neden olacak hiçbir delil de sunmamışlardır.

15. Dolayısıyla şikâyetin bu kısmı iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, kabul edilemez bulunmuştur.

16. Adil yargılanma hakkına ilişkin olarak, ulusal mahkemeleri, başvuruların tapu belgesini dikkate almadıkları için eleştirmekten ibaret olan şikâyetle ilgili olarak, öncelikle Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının mahkemeleri, kararlarına ilişkin gerekçeler sunmaya zorunlu kıldığı, ancak bu durumun, her bir argümana ayrıntılı bir yanıt verilmesi gerektiği anlamına gelmediğini hatırlatmak gerekmektedir (*Gorou/Yunanistan (No. 2)* [BD], No.

12686/03, § 37, 20 Mart 2009). Bununla birlikte, bir tarafın ileri sürdüğü argüman, yargılamanın sonucu için belirleyici olduğunda, özel ve açık bir yanıt gerektirmektedir (*Ruiz Torija/İspanya*, 9 Aralık 1994, § 30, A Serisi, No. 303-A).

17. Somut olayda başvuruların tapu belgesine ilişkin argümanı yargılamanın sonucunu belirleyici nitelikte değildi. Nitekim mahkeme, söz konusu taşınmazların orman niteliğinde olduğunu tespit ettikten sonra, bu tür taşınmazlar özel mülkiyete konu olamayacağından, mahkeme, başvuruların ileri sürdüğü gibi, tescilli bir tapu belgesine konu olsa bile, söz konusu taşınmazın başvuruların mülkü olarak tapu siciline kaydedilmesine karar veremezdi (bk. *Petrović ve diğerleri/Montenegro*, No. 18116/15, §§ 41 ile 43, 17 Temmuz 2018).

18. Sonuç olarak başvurunun bu kısmı, açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle, kabul edilemezdir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oy Birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 18 Kasım 2021 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir. {sign

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Aleš Pejchal
Başkan